

ВПЛИВ ДОСВІДУ КРАЇН ЄВРОПИ НА РОЗВИТОК ТА ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДІЖНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Трансформаційний процес у пострадянських країнах створив багато різнорідних проблем для молоді, що потребують серйозного вивчення і вирішення шляхом проведення конкретних заходів. Подоланню нею існуючих труднощів сприяє реалізація державної молодіжної політики, яка передбачає їх зменшення. На сьогодні зросла необхідність застосування досвіду інших країн у формуванні та забезпеченні змісту функціонування молодіжних громадських організацій в Україні. З огляду на це фахівцями має здійснюватись оцінювання його відповідності потребам українського суспільства, зважаючи на відмінності в соціально-культурній, економічній, етнопсихологічній та інших сферах нашої держави і найближчих до неї країн Європи. Ми погоджуємось з позицією вчених, які наголошують, що “трансформація соціального простору має своїм наслідком соціокультурне зрушення, в результаті чого змінюються способи організації суспільного життя, існуючі економічні, соціальні й політичні інститути. Це, у свою чергу, призводить до зламу цілої мережі більш-менш стійких рольових позицій і нормативних вимог щодо конкретних членів суспільства, шляхів їх соціалізації” [1, с. 46]. Науковцями справедливо зазначено: “Успішна реалізація державної молодіжної політики неможлива без розширення міжнародних контактів молоді в галузі політики, бізнесу, науки, освіти, культури, спорту, туризму тощо” [2, с. 316].

Метою статті є аналіз висвітленої в різних інформаційних виданнях та публікаціях сучасних учених інформації щодо впливу досвіду країн Європи на розвиток та зміст діяльності молодіжних громадських організацій в Україні та визначення значущості цього впливу. Відповідно до вказаної мети нами сформульовано *завдання*: розглянути окремі позиції учених та положення офіційних джерел з приводу значущості досвіду країн Європи для забезпечення змісту діяльності МГО, які розвиваються в Україні; висвітлити інформацію щодо історії створення та змісту діяльності молодіжних організацій окремих європейських країн, досвід діяльності яких є дотичним до змісту функціонування українських молодіжних організацій.

Відомо, що проблеми сучасної молоді є предметом дослідження такої галузі соціологічної науки, як соціологія молоді, котра вивчає особливості її соціалізації, способу життя і виховання, процес соціального прийняття знань і досвіду старших поколінь, формування ціннісних орієнтацій (у тому числі і професійних), соціальної мобільності тощо. Значущим є те, що суспільна думка Заходу цікавиться різними аспектами соціального буття молоді, що може бути використаним для інтерпретації фактів її соціальної і політичної поведінки. В сучасній західній соціології молоді вчені приділяють значну

увагу соціально-психологічному аналізу відносин поколінь (К. Алербег, Ф. Генбрук), молодіжній субкультурі (С. Ейзенштадт, А. Коен та ін.), переоцінюванню існуючих цінностей (Р. Інглехард) тощо [3]. У цьому руслі правова основа співпраці українських молодіжних громадських організацій з європейськими базується на Законах України “Про об’єднання громадян”, “Про благодійництво та благодійні організації”, Положенні про порядок легалізації об’єднань громадян, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 р. (№ 140), Положенні про порядок реєстрації філіалів, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій зарубіжних держав в Україні, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 р. (№ 382).

Відповідно до заявленої теми публікації відзначаємо: у дослідженнях українських соціологів йдеться про те, що “...порівняння структурного елемента громадянського суспільства – третього сектора не можна звести лише до протистояння підконтрольності/не підконтрольності державним, урядовим органам і/або аналізу їх кількісних характеристик. Недержавність організацій третього сектора є лише одним із інструментів, що дає громадянам змогу захищати свої права та інтереси” [4, с. 22]. Вони стверджують, що актуалізація соціальних цінностей у країнах Європи сприяє передусім трансформації ролі релігії: католицькі організації поширюють ідеї захисту бідних; протестантські – акцентують увагу на захисті прав людини. На їх погляд, значну роль у соціальній допомозі людям відіграють неурядові організації, благодійницька діяльність яких є необхідною для охорони здоров’я, розвитку освіти, науки, культури. Вчені, аналізуючи різні джерела інформації (у цьому випадку “Неурядові організації. Досвід Сполученого Королівства / Британська Рада в Україні. – К., 1998”) і наводячи приклад добродійного сектора в Англії, у якому зайнято 390 тис. осіб (1,7% працівників) наголошують, що саме неурядові громадські об’єднання мають можливості надавати кращі соціальні послуги, ніж державні установи [4].

Автори “Третього сектора в Україні: проблеми становлення” (2001) виділяють три моделі функціонування добродійних організацій у Європі. Перша модель у їх трактуванні – це англосаксонський чи ліберальний (Англія, Швейцарія) тип громадських організацій, які забезпечують виробничу і комунікативну функції у здійсненні соціальної роботи (незалежно від державних чи комерційних структур); друга – континентально-європейський (Австрія, Бельгія, Італія, ФРН, Франція) тип громадських організацій, які беруть участь у стимулюванні економічного зростання, забезпеченні програм соціального захисту та соціальних інвестиційних проєктів; третя – це скандинавський (Данія, Фінляндія, Нідерланди, Норвегія, Швеція) тип, якому характерна спеціалізація організацій третього сектора щодо вираження інтересів соціальних груп і їх лобіювання [4, с. 28]. Узагальнену структуру організацій третього сектора в Європі (також у США) вони подали так: громадські об’єднання

за спільністю мети та проблеми (організації інвалідів, батьків хворих дітей тощо); громадські об'єднання "клубного типу" (клуби за інтересами, групи самовладання); громадські об'єднання благодійності (вирішують соціально-гуманітарні проблеми людей похилого віку, багатодітних сімей, хворих, бідних тощо); громадсько-політичні організації, рухи, правозахисні організації, які займаються проблемами жінок, молоді, охорони довкілля, пам'яток культури тощо); професійні об'єднання та творчі спілки найманих працівників і осіб творчої праці, які ведуть від їх імені переговори, укладають угоди, виборюють законодавче та фінансове забезпечення свого функціонування; політичні партії, які виражають інтереси окремих соціальних груп і шляхом політичної боротьби домагаються контролю над державною владою [4, с. 33].

Ю.Й. Поліщук у дослідженні "Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні" наголошує на тому, що країни Європи за підходами до організації процесу соціалізації молоді і залучення до нього молодіжних об'єднань можна поділити на дві групи. У першій з них (Данія, Іспанія, Ірландія, Італія, Португалія, Велика Британія, Франція, Фінляндія) державна молодіжна політика є складовою загальної політики, суть якої визначається соціокультурними і соціоосвітніми цінностями, а в основі реалізації – забезпечення конкретних соціальних потреб молодого покоління. У другій (Австрія, Бельгія, Німеччина, Греція, Люксембург, Швеція, Швейцарія, Норвегія, Росія) основна роль відводиться державним установам, а молодіжні об'єднання визнаються обов'язковими партнерами. Автор названої праці наголошує на наявності в країнах Європейського Союзу певних тенденцій, які полягають у інформативній, організаційній, матеріальній підтримці ініціативних груп молоді, що прагнуть створення молодіжних об'єднань та налагодження їхньої діяльності, розвитку ініціативи і творчості, почуття соціальної відповідальності, інтересу до духовних цінностей інших народів, культурологічної співпраці з молодими людьми інших національностей [5].

Ю.Й. Поліщук доводить, що європейський молодіжний рух перебуває в стані перманентної самоорганізації та вдосконалення форм і змісту діяльності. Йому властиві розвинуті традиції, сформована система молодіжних цінностей і принципів функціонування. Він відзначає європейський досвід Німеччини з організації наукових досліджень і наводить приклад результату зусиль дослідників у ФРН у 90-х рр. ХХ ст. у створенні Німецького інституту молоді в Мюнхені. На його думку, важливе значення у вивченні різних груп молоді і проблем її соціалізації мають Дослідний центр з проблем молоді у Ганновері, Інститут соціології молоді при Кельнському університеті, Інститут емпіричних досліджень у Франкфурті-на-Майні [5].

У публікації О.Г. Стегнія "Глобалізація в східноєвропейському контексті: приклад громад малих міст", підготовленій за результатами міжнародного соціологічного дослідження Проекту INTAS "Dynamics and social impacts of the labour markets on local communities in Eastern Europe

accelerated by the EU-Integration” (№ 04-79-6799), простежено вплив розширення кордонів Європейського Союзу на східноєвропейську частину так званої напівпериферії (малі міста Польщі, Болгарії, пострадянських України, Білорусі та Росії) і доведено, що “Робота і зайнятість прив’язують людей до місця і генерують соціальну солідарність”, а також “...поширення інформаційних технологій, що прямо сприяє формуванню нових соціальних відносин” [6, с. 69] і виступає одним із проявів глобалізації ринку праці.

Об’єднанню молодих людей у молодіжні громадські організації може сприяти вказаний у названій праці “соціальний розклад”, який “призводить до нового структурного розташування соціальних позицій”. Автор зазначає, що за такого розкладу на вершині є “конкурентоспроможні” особистості, зацікавлені у “правилах гри домінуючої системи”; “захищені”, які залежно від проживання у конкретній країні, неоднаковою мірою належать до секторів державної служби та нетоварних секторів економіки; “незахищені”, залежні від процесів модернізації тощо “виключені”, охарактеризовані як надлишкова робоча сила [6, с. 69].

У підсумковій частині публікації В.А. Головенька “Формування державної молодіжної політики в країнах СНД” наголошено, що молодіжна політика в країнах СНД здійснюється на високому рівні з урахуванням вимог міжнародної спільноти до неї. Автор констатує факт досягнення Україною порівняно з іншими державами відчутних здобутків особливо у розробленні нормативно-правової бази. Він вважає, що в ній можна застосувати досвід окремих країн і співдружності в цілому, а також Україні варто “... підключитися до роботи Ради у справах молоді держав – учасниць СНД, оскільки це дасть змогу їй розширити участь української молоді в міжнародному молодіжному співробітництві, що сприятиме процесам розвитку та соціалізації молодих людей” [7, с. 131].

Інший дослідник молодіжного руху в Україні К.В. Захаренко стверджує: “...вивчення, уніфікація та запровадження закордонного досвіду взаємодії органів влади і громадських організацій може бути корисним при формуванні та реалізації державної політики, як передумови забезпечення європейської інтеграції України” [8, с. 100].

Разом з аналізом поглядів названих нами вчених ми вирішили зробити екскурс в історію для виявлення впливу молодіжних громадських організацій європейських країн на становлення і подальший розвиток подібних структур у країнах колишнього Радянського Союзу, зокрема в Україні, та трансформацію їх ідей у зміст діяльності сучасних МГО. Існує думка, що перші молодіжні громадські організації, діяльність яких мала вплив на молодь сусідніх європейських держав, виникли в буржуазному соціальному середовищі, тому ми спробуємо заглянути в суть цього питання дещо детальніше, взявши до уваги досвід руху так званих “Соколів” та “Wandervogel” – “Перелітних птахів”. Одні з перших “Соколів” виявили себе як гімнастичний клуб у Чехії в 1887 р., хоча відомо про створення спортивного клубу Мирославом Тиршем у Празі ще 1862 р. (у

ньому поєднували спортивні тренування й ідеологію чеського націоналізму) і проведення першого сокольського зібрання у 1882 р. В організацію записувались представники різних народів. Соколиний рух (чешк. Sokol) є молодіжним спортивним рухом. Хоча офіційно він неполітичний, у певний період його сприймали як носія і поширювача чеського націоналізму і панславізму. В організації перевага віддавалась спортивному маршу, фехтуванню і важкій атлетиці; проводилась робота зі створення чеської спортивної термінології. Для її представників шили форму з поєднанням слов'янських і революційних елементів (чорногорська шапка, червона гарибальдійська сорочка, коричневі російські штани). На початку першої світової війни “Соколів” розпустили (1915), а потім рух було поновлено, і в 1994 р. відбувся їх зліт. Популярність цієї організації на сьогодні є значно меншою, ніж у міжвоєнний період. Відомо, що найближчі нашому часу їх з'їзди було проведено у 2000 та 2006 рр. [9].

Інша організація – “Перелітні птахи” (“Wandervogel”, Германия, 1896). У цій країні був молодіжний рух, який був прообразом невідконтрольних Системі молодіжних рухів. Перша молодіжна організація, що виникла у Берлінській гімназії Штигліца на кінці XIX – початку XX ст., була спрямована проти старої системи освіти, урбанізму, раціоналізму. Юнаки і дівчата Німеччини в першій чверті XX ст. відчували на собі вплив бунтарського духу “Перелітних птахів”. Назва Wandervogel “Перелітні птахи” була запозичена у кочівних школярів Середньовіччя і мала символізувати “вільний дух” молодості, незалежність від старшого покоління, особливо власних батьків. Її представники були далекими від держави і політики, бачили в ній лише негатив, протиставляли цьому близькість до природи. Вони проводили зібрання, засновували комуни, привчались до сільської праці. У зовнішньому вигляді її представників мав читатись виклик старшому поколінню. На “фенечках”, які носили учасники руху, були зображені руни і свастика. У наш час існують нащадки “Соколів” (Чехія, Словачія, Польща) і “Перелітних птахів” (Організація “Wandervogel”, Германия), впливаючи на поширення своїх ідей в інших країнах [9].

Аналізуючи питання щодо впливу досвіду країн Європи на становлення та розвиток молодіжних громадських організацій в Україні, ми не можемо оминати окремих із них. Це Демократична Молодіжна Співдружність Європи, Національна рада молоді Каталонії, Спілка студентів Ірландії, Національна Рада ісландських молодіжних організацій, Федеральне коло австрійської молоді, Молоді гуманісти Фландрії, Єдина демократична організація молоді Кіпру, Нідерландська платформа з міжнародної роботи з молоддю, Національна рада норвезьких молодіжних організацій, Об'єднання польських студентів.

Заснована в 1964 р. Демократична молодіжна співдружність Європи (Democratic youth community of Europe (DEMYC) є міжнародною організацією, яка об'єднує молодіжні течії Християнсько-демократичного та Консервативного ідеологічних спрямувань. Відомо, що з 1997 р.

повноправним членом Демократичної молодіжної співдружності Європи є Всеукраїнська молодіжна громадська організація Демократичний альянс. Вона є однією з небагатьох молодіжних організацій Центральної та Східної Європи, які мали представників у керівних органах ДЕМУС [10]. Інша структура – Національна рада молоді Каталонії (НРМК об'єднує молодіжні, студентські, дитячі організації, які займаються молодіжними проблемами в Каталонії (одній з найбільших автономних областей Іспанії)). До ради входять 40 організацій, серед яких молодіжні спілки політичних партій. Генеральна асамблея НРМК обирає секретаріат, який проводить поточну роботу в період між асамблеями і створює чотири комісії з основних напрямів роботи: зайнятість молоді і безробіття, освіта, молодіжна політика державних органів, міжнародних відносин. НРМК має свої власні міжнародні зв'язки, видає журнал “Інформаційний бюлетень” [10].

Спілка студентів Ірландії (ССТІ) є асоційованим членом Національної ради молоді Ірландії. Це федеративна студентська спілка, до якої входять близько 50 студентських організацій і вищим органом якої є з'їзд. У період між з'їздами керівництво здійснює Національна рада ССТІ. Основними завданнями Спілки є боротьба проти політики уряду зі скорочення асигнувань на освіту, за відповідність цілей і завдань вищої освіти потребам людей. У межах ССТІ проводяться загальнонаціональні студентські дискусії з питань стану молоді в суспільстві, національного питання, міжнародного становища. На початку 80-х рр. ХХ ст. після критики керівництва спілки ряд студентських об'єднань великих університетів вийшли з неї. У Спілці існує друкований орган – “Бюлетень ССТІ” [10].

Національна Рада ісландських молодіжних організацій, заснована в 1958 р., є координаційним центром молодіжних спілок країни. До нього входить близько 20 різних молодіжних організацій, у тому числі й політичні спілки молоді: Спілка молодих соціал-демократів, Молодіжна організація Народної спілки, Спілка молодих прогресистів, Молоді консерватори. Вищим органом є з'їзд Ради, який скликається один раз на два роки. Основними напрямками діяльності є просвітництво, проведення семінарів з різних аспектів молодіжної роботи, організація конференцій з актуальних питань сучасності. Згідно зі статутом, Рада має загальнонаціональний і неполітичний характер, і на її з'їздах не можуть обговорюватись політичні питання. Рада співпрацює з національними комітетами молоді Скандинавських країн, підтримує контакти з організаціями колишнього Радянського Союзу [10].

Федеральне коло австрійської молоді (далі – ФКАМ) створено в 1953 р. Організація об'єднує 17 молодіжних і дитячих організацій загальною чисельністю більше ніж 700 тис. осіб. Згідно зі статутом, до неї можуть бути зараховані ті молодіжні організації Австрії, які мають більше ніж 30 первинних груп і чисельність не менше ніж 2 тис. членів. Найбільшими членськими організаціями ФКАМ є католицька молодь та

соціалістична молодь Австрії, молоде покоління Народної партії, Асоціація євангелійської молоді Австрії тощо. Вищим органом організації є щорічна асамблея представників членських організацій молоді. Керівництво обирається на два роки і складається з голови і представників членських організацій. Воно створює виконавчий орган – президію, а також комісії з рекомендаційними функціями з різних питань: виробничого навчання сільської молоді, учнів вищих шкіл, молодіжного законодавства, соціального стану молоді, виховання молоді. ФКАМ має широкі контакти з молодіжними організаціями Європи, ряду країн Азії, Африки, Латинської Америки, молодіжними організаціями колишніх окремих соціалістичних країн, у тому числі й республік Радянського Союзу. Друкований орган цієї організації – журнал “Репорт” [10].

“Молоді гуманісти Фландрії” (далі – МГФ) – одна з провідних молодіжних організацій Бельгії, що діє переважно у Фландрії та Брюсселі, виникла в 1856 р. Нинішня структура організації була створена в 1965 р. Функціонує на ідейно-філософській платформі Руху гуманістів Бельгії, є членом “Міжнародної гуманістичної та етичної спілки”. До неї входять люди віком від 16 до 35 років, 80% яких становлять студенти, викладачі шкіл, ліцеїв і ВНЗ, службовці, а лише 20% – робітники. У межах МГФ діє більше 40 первинних організацій, діяльність яких координує бюро. Активісти пропагують ідеали світської молоді, проповідують рівність і гуманізм. Організація підтримує зв'язки з молодіжними організаціями колишнього Радянського Союзу, має ряд друкованих органів, серед яких журнали “Х'ю” і “Нітро”. Вищим органом організації є з'їзд [10].

Єдина демократична організація молоді Кіпру створена в 1959 р. Вона об'єднує робітничу, селянську і учнівську молодь віком від 15 до 30 років і нараховує більше ніж 14 тис. членів, будучи впливовою і численною спілкою молоді Кіпру, яка здійснює свою діяльність за принципами демократичного централізму. Вищим її органом є з'їзд, який відбувається один раз на чотири роки. Організація захищає інтереси молодого покоління Кіпру, виступає за демократичні реформи у сфері освіти, культури, територіальну цілісність, незалежність і суверенність, проти безробіття. Вона впливає на виховання молоді в інтернаціональному дусі, бере активну участь у всіх значних заходах, зокрема конференціях. У минулі часи активно співпрацювала з ВЛКСМ. Має свій друкований орган – журнал “Неолеа” [10].

Нідерландська платформа з міжнародної роботи з молоддю (далі – НПМРМ) створена в жовтні 1978 р. з ініціативи Нідерландської федерації роботи з молоддю, організації ГАММА і Політичної молодіжної ради. Вона є нащадком Нідерландського комітету з міжнародної роботи з молоддю (далі – НКМРМ) і включає близько 100 молодіжних організацій країни. Організація ГАММА об'єднує молодіжні організації за місцем проживання в основному у вигляді гуртків за інтересами. До Нідерландської федерації роботи з молоддю входять такі традиційні молодіжні організації, як скаути, Молоді християни, Друзі природи та ін.

Існують також молодіжні організації профспілок, Організації міжнародних молодіжних робітничих таборів, Всеголандський союз молоді тощо. За кожною секцією закріплено два місця у правлінні НПМРМ, яке займається керівною роботою Платформи у період між конгресами. Керівництво утворює чотири комісії: з внутрішніх питань, “Схід-Захід”, комісія ЮНЕСКО, комісія з проблем нового економічного порядку. Головним завданням НПМРМ є підтримка забезпечення міжнародних контактів нідерландських молодіжних організацій та представництво молоді країни в міжнародних молодіжних організаціях. Платформа підтримує зв'язки з національними молодіжними організаціями багатьох країн світу [10].

Національна рада норвезьких молодіжних організацій реорганізована в червні 1980 р. з Норвезького комітету міжнародної інформації і роботи з молоддю та є координаційним центром молодіжних організацій країни. Вона об'єднує 50 політичних, профспілкових, спортивних, релігійних та інших молодіжних організацій. Її вищим органом є конференції, які скликаються двічі на рік. Основні напрями роботи – просвітництво, проведення семінарів з різноманітних аспектів молодіжної політики, розвитку міжнародних контактів через програми співробітництва, співробітництво з аналогічними радами в інших країнах, участь у міжнародних молодіжних рухах [10].

У Польщі на сьогодні дієвими є Союз сільської молоді, Союз польських харцерів, Об'єднання польських студентів. У січні 1984 р. була створена Центральна комісія співробітництва союзів молоді Польщі і студентів Польщі. Перші приділяють значну увагу розширенню співробітництва із союзами молоді інших країн, беруть активну участь у міжнародних акціях, фестивалях та інших заходах. У Польщі видається газета для молоді “Штандар млодих” [10].

На основі вищезазначеного можна вказати загальні риси названих молодіжних організацій Європи, напрями діяльності яких нагадують нам спрямування функціонування сучасних МГО в Україні: фізична активність, наявність “романтичної складової” – ідеї об'єднання слов'ян у “Соколів”; близькість до природи – у “Перелітних птахів”; наявність “протестної складової” у “Соколів” і “Перелітних птахів”; ідеологічний компонент націоналістичного характеру – в обох. Крім того, нескладно визначити основні напрями діяльності інших названих нами організацій і зробити висновок про те, що вони теж великою мірою співзвучні з напрямками діяльності сучасних МГО. Це зайнятість молоді, освіта, молодіжна політика державних органів, міжнародні відносини – у Національній ради молоді Каталонії; боротьба проти політики уряду зі скорочення асигнувань на освіту, за відповідність цілей і завдань вищої освіти потребам людей – у Спілки студентів Ірландії; просвітництво, проведення семінарів з різних аспектів молодіжної роботи, організація конференцій з актуальних питань сучасності – у Національній Раді ісландських молодіжних організацій; виробниче навчання сільської молоді, учнів вищих шкіл, молодіжне законодавство, соціальний стан та

виховання молоді – у Федеральному колі австрійської молоді; пропагування ідеалів світської молоді, проповідування рівності і гуманізму – у “Молодих гуманістів Фландрії”; захист інтересів молодого покоління, підтримка демократичних реформ у сфері освіти, культури, територіальної цілісності, боротьба за незалежність і суверенність та проти безробіття – у Єдиної демократичної організації молоді Кіпру; підтримка забезпечення міжнародних контактів молодіжних організацій та представництво молоді країни в міжнародних молодіжних організаціях – у Нідерландській платформі з міжнародної роботи з молоддю; просвітництво, проведення семінарів з молодіжної політики, розвитку міжнародних контактів через програми співробітництва, співробітництво з аналогічними радами в інших країнах, участь у міжнародних молодіжних рухах – у Національній раді норвезьких молодіжних організацій; співробітництво із союзами молоді інших країн, активна участь у міжнародних акціях, фестивалях та інших заходах – в Об’єднанні польських студентів.

Зважаючи на суть сучасних міжнародних відносин, маємо відзначити, що “...міжнародні організації відіграють значну роль як форма співпраці держав та багатосторонньої дипломатії. Виникнення міжнародних організацій у ХІХ ст., – відображення та наслідок об’єктивної тенденції до інтернаціоналізації багатьох аспектів життя суспільства” [2, с. 287]. За свідченням авторів навчального посібника “Громадські об’єднання в Україні” (2007), “...сьогодні у світі налічується більше ніж чотири тисячі міжнародних організацій, із них – близько 300 міжурядових” [2, с. 287]. Оскільки ми розглядаємо вплив досвіду країн Європи на становлення та розвиток молодіжних громадських організацій в Україні, то вдамося до трактування поняття саме “міжнародна неурядова організація”, що розглядається як “об’єднання громадських організацій, юридичних та фізичних осіб для вирішення спільних питань, визначених статутами цих організацій” [2, с. 287].

Досвід країн Європи “...надає можливість визначити загальні засади діяльності різних країн у сфері залучення молодіжних громадських організацій до процесу формування та реалізації державної політики” [8, с. 100].

У типології організованого руху молоді у ФРГ виділено шість основних напрямів: традиційно-консервативні союзи молоді, які спираються на фінансову і політичну підтримку правоцентристської урядової коаліції (“Юнге Уніона”); ліберальні молодіжні союзи, в основі діяльності яких були ліберальні ідеї свободи, справедливості, рівності і людської гідності; лівоцентристські молодіжні союзи “Молоді соціалісти СДПГ”, “Соціалістична молодь Германії”, “Соколи”, “Профспілкова молодь”; марксистські союзи молоді “Соціалістична німецька робітничка молодь”, “Марксистський студентський союз “Спартак”; молодіжні організації націоналістичного і реваншистського спрямування “Молоді націонал-демократи”, “Націонал-демократичний союз вищої школи”;

новий соціальний рух, що об'єднує не тільки політичні молодіжні організації, а й громадські об'єднання “Молодіжні житлові співтовариства”, “Групи самопомоги”, “Громадянські ініціативи”. Молодіжні союзи Германії як численні організації охоплюють багато сфер життя суспільства [11].

Важливою інформацією з розгляданого нами питання є те, що “У квітні 2002 р. Велика Британія та Швеція виступили з ініціативою про встановлення відносин нового типу з країнами, які після розширення Європейського Союзу ставали його сусідами – Білорусь, Молдова та Україна. Було запропоновано тоді спеціальний термін, який ще мав бути прийнятий Єврокомісією, – “спеціальний статус сусіда Європейського Союзу” [12, с. 158].

Висновки. Отже, висвітливши окремі позиції учених та положення офіційних джерел з приводу значущості досвіду країн Європи для забезпечення змісту діяльності МГО, які розвиваються в Україні, ми дійшли висновку, що в західній соціології як і у вітчизняній учені приділяють значну увагу соціально-психологічному аналізу відносин поколінь, молодіжній субкультурі, переоцінюванню існуючих цінностей. Українські дослідники звертають увагу на факт актуалізації соціальних цінностей у країнах Європи через трансформацію ролі релігії, обґрунтовують моделі функціонування добродійних організацій у Європі, звертають увагу на те, що розширення міжнародних контактів України з іншими країнами сприяє збільшенню організацій, що спрямовують свою діяльність на розвиток міжнародного молодіжного співробітництва, сприяє обміну досвідом роботи між ними і подальшій якісній праці їх членів.

Виявляючи інформацію щодо історії створення та змісту діяльності молодіжних організацій окремих європейських країн, досвід діяльності яких є дотичним до змісту функціонування українських молодіжних організацій, ми з'ясували, що вони впливають на розвиток молодіжних громадських організацій в Україні здебільшого через забезпечення таких функцій, як інформаційна, нормотворча, оперативна тощо. До того ж, на території України функціонують представництва міжнародних організацій, національні організації, які є членами міжнародних, представництва та філії іноземних організацій.

Для поглиблення інтеграції української молоді у світову спільноту необхідно вирішити ряд проблем, які стосуються розширення можливостей талановитої молоді у здобутті освіти, стажуванні та підвищенні кваліфікації за кордоном; надання допомоги громадським молодіжним і дитячим організаціям у співпраці зі спорідненими організаціями за кордоном; організації та проведення міжнародних виставок творчості молоді, фестивалів, концертів та конкурсів [2, с. 317].

Література

1. Коваліско Н.В. Методологічні засади соціологічного аналізу трансформації соціальної структури українського суспільства / Н.В. Коваліско // Український соціум. – № 1 (12). – С. 42–53.

2. Громадські об'єднання в Україні : навч. посіб. / за ред. В.М. Бесчестного. – К. : Знання, 2007. – 415 с.
3. Молодежь в социальной структуре общества [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.rae.ru/upfs/?section=content&op=show_article&article_id=216.
4. Третій сектор в Україні: проблеми становлення / М.Ф. Шевченко (кер. авт. кол.), В.А. Головенько, Ю.М. Галустян та ін. – К. : Український інститут соціальних досліджень, 2001. – 173 с.
5. Поліщук Ю.Й. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук. / Ю.Й. Поліщук. – Луганськ, 2006. – 24 с.
6. Стегній О.Г. Глобалізація в східноєвропейському контексті: приклад громад малих міст / О.Г. Стегній // Український соціум. – 2007. – № 4 (21). – С. 66–83.
7. Головенько В.А. Формування державної молодіжної політики в країнах СНД / В.А. Головенько // Український соціум. – 2009. – № 1 (28). – С. 119–135.
8. Захаренко К.В. Особливості структуризації молодіжних організацій як передумова забезпечення Європейської організації України / К.В. Захаренко // Наукові праці. – 2010. – Вип. 118 (Т. 131). – С. 98–101.
9. Предпосылки возникновения молодежного общественного движения. Первые молодежные организации Европы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://dedo-vkgu.narod.ru/org/org03.htm>.
10. Європа. Молодёжные студенческие организации зарубежья [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://max.kg/europe/>.
11. Детская и молодёжная политика, помощь детям и молодёжи в Федеративной Республике Германии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.kinder-jugendhilfe.info: Структуры, организации, учреждения Global Nature Fund, Internationale Stiftung für Umwelt und Natur, Fritz-Reichle-Ring 4, D-78315 Radolfzell
12. Черінько І.П. Відносини України з Великою Британією в контексті Європейської інтеграції / І.П. Черінько // Український соціум. – 2009. – № 2 (29). – С. 154–160.

Марушкевич Б.М. Вплив досвіду країн Європи на розвиток та зміст діяльності молодіжних громадських організацій в Україні

Розглянуто окремі позиції учених та положення офіційних джерел з приводу значущості досвіду країн Європи для забезпечення змісту діяльності МГО, які розвиваються в Україні; висвітлено інформацію щодо історії створення та змісту діяльності молодіжних організацій окремих європейських країн, досвід діяльності яких є дотичним до змісту функціонування українських молодіжних організацій.

Ключові слова: *трансформаційний процес, соціологія молоді, позиції учених, положення офіційних джерел, досвід країн Європи, зміст діяльності молодіжних організацій, молодіжні громадські організації.*

Марушкевич Б.М. Влияние опыта стран Европы на развитие и содержание деятельности молодёжных общественных организаций в Украине

Рассматриваются отдельные позиции учених и положения официальных источников информации о значении опыта стран Европы для обеспечения содержания деятельности МОО, которые развиваются в Украине; раскрывается информация относительно истории и содержания молодёжных организаций отдельных европейских стран,

опит деятельности которых является подобным содержанию функционирования украинских молодёжных организаций.

***Ключевые слова:** трансформационный процесс, социология молодёжи, позиции учёных, положения официальных источников, опыт стран Европы, содержание деятельности молодёжных организаций, молодёжные общественные организации.*

Marushkevych B. The impact of experience of European countries on the development and activity content of youth public organizations in Ukraine

The article deals with some positions of scientists and the positions of official sources concerning the importance of experience of European countries for providing the youth public organizations, which are developing in Ukraine, with the activity content; it highlights the information on the history and activity of youth organizations of some European countries, the activity experience of which is tangent to the function content of Ukrainian youth organizations.

***Key words:** transformational process, sociology of youth, the positions of scientists, the positions of official sources, the experience of European countries, the activity content of youth organizations, youth public organizations.*